

Apelacioni sud je u ovom slučaju donio odluku da se žalba dozvoljava, s razloga što je Apelacioni sud vezan precedentom iz slučaja Schorsch Meier. Prema tome, tužitelju se dosudjuje 415.522,45 švicarskih franaka, uvećano za kamate, alternativno u funtama sterlinga, po tečaju na dan isplate. Odluka je donesena temeljem činjenice da tuženi nije uspio dokazati da presuda Schorsch Meier ne obvezuje sam Apelacioni sud, jer je donesena per incuriam, a u odluci Apelacionog suda u tom slučaju većina je smatrala da sud može donijeti presudu koja glasi na stranu valutu.

(LLR 1975,1, str.587)

K.T.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 27.V 1975.

Cie des Messageries maritimes
i zapovjednik broda "Marquisien"
c/a Sté Pêche et Froid et autres

Prijevoz lako pokvarljive robe morem - Odgovornost broda-
ra za oštećenje robe - Ako se brodar poziva na izuzeti
slučaj iz Konvencije o teretnici, mora dokazati da je taj
slučaj prouzrokovao štetu - Oznaka "FROZEN" na robi ozna-
čava i duboko smrznute proizvode, pa je brodar dužan pre-
voziti je na temperaturi nižoj od -18°C

Sté Seaways i Sté Russel iz Melbournea prodale su zasebno, svaka po 100 kutija u kojima su se nalazili kuhani repovi jastoga, poduzećima Pêche et Froid i Trabuchet - oba iz Boulogne-sur-Mer. Spomenuta roba je bila, prema teretnici, ukrcana 22. studenog 1968. na brod "Marquisien" čiji je vlasnik Cie des Messageries maritimes, a nosila je oznaku "FROZEN". Sporno je među strankama da li je trebala biti pohranjena na temperaturi nižoj od -18°C, kao i da li ta oznaka upućuje i na duboko smrznute proizvode. Međutim, za vrijeme pomorskog prijevoza ova roba je bila smještena u prostoriји u kojoj je temperatura iznosila i do -12°C, tako da je pri iskrcaju u Dunkerqueu 13. siječnja 1969. sanitarni inspektor utvrdio da su repovi jastoga zbog lošeg stanja nepodobni za korištenje u prehrambene svrhe. Primateljima je time prouzročena šteta, tim više što su već bili platili ugovorenu cijenu. S tog razloga su tužili sudu svaki svojeg prodavatelja (Sté Seaways i Sté Russel), a Messageries maritimes i zapovjednika broda "Marquisien"

tužili su obojica. Apelacioni sud je uvažio tužbeni zahtjev i u izrijeku presude je utvrdio brođara (Messageries maritimes) i prodavatelje iz Australije (Sté Seaways i Sté Russel) solidarno odgovornima za štetu.

Novi spor o istom predmetu pokrenuo je pred Kasacionim sudom brođar - u ulozi tužitelja.

Pobijajući presudu Apelacionog suda, žalitelj ističe da odgovornost za nastalu štetu moraju snositi sami primatelji koji se pozivaju na teretnicu, kako bi dokazali da se izraz "FROZEN" primjenjuje i na "duboko smrznute" proizvode (što znači da su očuvana sva prirodna svojstva određene materije), a ne samo na one koji su "smrznuti". Nadalje tvrdi da pobijana presuda bitno mijenja činjenično stanje koje je utvrdio vještak, iz kojega je vidljivo da roba nije imala nikakvu naznaku ni na francuskom ni na engleskom jeziku koja bi ukazivala na to da se radi o "duboko smrznutoj robi." Žalitelj stoji na stajalištu da izraz "FROZEN" znači samo "smrznuto" i da brođar nije dužan ispitivati koji je "stvarni stupanj smržavanja". Takav zahtjev, po njegovu tvrdjenju, ne postoji ni u francuskom ni u stranom pravu, ukoliko su stupanj o kojemu je riječ ustanovili stručnjaci.

Također naglašava da su u pobijanoj presudi iskrivljeni bitni sastojci slučaja, te da je na taj način onemogućeno Kasacionom sudu da valjano procijeni odgovornost brođara i točnost izjava koje su dali prodavatelji. Dalje iznosi da se pri donošenju drugostepene presude nije uzela u obzir izjava brođara prema kojoj je za svo vrijeme trajanja pomorskog prijevoza temperatura u prostoriji u kojoj se nalazila roba bila niska - nikad viša od -12°C . Ovu tvrdnju, nastavlja žalitelj, potkrijepio je vještak svojim nalazima, iz kojih proizlazi da je uzrok oštećenja robe prethodio ukrcaju smrznutog tereta na brod. Upravo stoga što se u pobijanoj presudi nije vodilo računa o ovom nalazu vještaka, došlo je po njegovu mišljenju do povrede bitnih sastojaka slučaja, što je rezultiralo netočnim konkluzijama u izrijeku presude. Shodno tome, drži da je pogrešno utvrđena solidarna odgovornost brođara i prodavatelja, zbog neistinitih navoda na kojima je pobijana presuda zasnovana. Žalitelj zaključno podvlači da je pobijana drugostepena presuda u nesuglasju s ranije donešenim odlukama koje se odnose na druge robe koje su bile dio cjelokupnog tereta ukrcajanog na brod "Marquisien" u ovom istom pomorskom pothvatu.

Pri prosudbi ovog slučaja Kasacioni sud je uzeo u obzir sve navode žalitelja i došao je do zaključka da je Apelacioni sud s punim pravom zauzeo stajalište prema kojemu je brodar (žalitelj) dužan podastrijeti dokaze kako bi se oslobodio od odgovornosti koju mu nameće zakon, shodno odredbama Bruxelleske konvencije od 25. kolovoza 1924. g. Prema tekstu ove Konvencije oštećenje robe utvrđuje se prilikom iskrcaavanja, te ukoliko se brodar želio osloboditi odgovornosti, morao je navesti dokaze zbog kojih se razlog oštećenja robe može okarakterizirati kao "izuzeti slučaj" u smislu čl. 4, par.2. spomenute Konvencije, što on nije učinio.

Što se tiče izraza "FROZEN" kojim je krcatelj označio robu povjerivši je zapovjedniku broda na prijevoz morem, Kasacioni sud drži da njime može biti označen duboko smrznuti proizvod, te u tom slučaju mora biti pohranjen na temperaturi nižoj od -18°C . Dakle, ovako izabrana oznaka ne znači propust krcatelja koji bi mogao brodara osloboditi od odgovornosti.

Ispitujući sadržaj drugostepene presude, prema kojoj su australski prodavatelji osudjeni na solidarnu naknadu štete s Messageries maritimes (brodarom-žaliteljem), Kasacioni sud je našao da ovakva presuda, izrečena na štetu prodavatelja, ne spada u nadležnost Apelacionog suda, te je svojom odlukom proglasio brodara isključivo odgovornim za štetu. Sve ove procjene Kasacionog suda su konačne.

Na kraju, Kasacioni sud je istaknuo da prethodne sudske odluke donešene o istoj stvari pomorskog pothvata na koje se u svojoj žalbi poziva žalitelj, ipak nisu donešene u "istom slučaju", nego su zasnovane na razlozima oštećenja drugih roba, namijenjenih drugim destinatarima, a zajednički im je samo isti pomorski pothvat. Prema tome, u ovoj parnici ni stranke ni predmet zahtjeva nisu bili identični onima koji se susreću u spomenutim ranijim sudskim odlukama.

Iz svih upravo navedenih razloga Kasacioni sud je odbacio žalbu podnešenu protiv ^{presude} Apelacionog suda. Žalitelja je osudio na plaćanje 500 F u korist državne blagajne, na naknadu štete tuženome u istom iznosu (500 F), te na snošenje sudskih troškova.

(DMF 1975, str.599)

K.M.